

ΑΠΟ ΤΑ ΑΙΜΑΤΩΒΑΜΕΝΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

Η ΖΩΗ, ΤΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΕΝΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΥ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

Ο Ίερώνυμος Ριάριο απέλυτος άρχων τής Ρώμης. Μιά απόπειρα δολοφονίας των αδελφών Μεδίκων. Τα εγκλήματα του Ίερώνυμου. Πώς έτρεπε και τή οικία του ακόμη. Μιά κωμικοτραγική έκστρατεία κατά τής Νεαπόλεως. Ο μυστηριώδης θάνατος του Μαλατέστα. Όπου ο Ίερώνυμος χάνει έξαφνα όλη τή δύναμή του. Η άγρια δολοφονία του.

ΙΔΟΥ σήμερα ή συνέχεια τής ιστορίας τής ζωής και τής έγκληματικής δράσεως του Ίερώνυμου Ριάριο, άνειψιδ του πάπα Σίξτου Δ', ό όποιος κατώρρωσε, από ψαράς και δημόσιος γραφεύς, νά γίνη ό πραγματικός κύριος τής Ρώμης, κατά τά μέσα του ΙΕ' αιώνας.

Ο Ίερώνυμος, λοιπόν, κατώρρωσε μέ τήν ποιηρία του και τήν αυταρχικότητά του ν' άποκτήσει πολύ μεγαλύτερη δύναμη και από τόν ίδιο τόν πάπα. Μά, όπως όλοι οι τύραννοι, που έχουν τή συνείδησή τους θωρειά από έγκλήματα, έτσι κι αυτός ζούσε μέ τόν διαρκή φόβο μήπως τόν εκδικηθή μία μέρα κανένα από τά θύματά του. Ο τραγικός θάνατος του πεβέρου του, του διαβόητου τυράννου Γαλέα-Μαρία Σφόρτσα, που τόν σκότωσαν μέσα σέ μία εκκλησία τή νύχτα τών Χριστουγέννων, έκανε τόν Ίερώνυμο νά τρέμη περισσότερο γιά τήν ζωή του. Αυτό, όμως, δέν τόν εμπόδιζε νά συνεχίση τήν εγκληματική του δράση και νά δημιουργή όλεένα και πιο πολλούς έχθρους γύρω του.

Οι πιο άσπονδοι έχθροι του Ίερώνυμου, ήσαν οι άδελφοί Μέδιοι, ο Λαυρέντιος και ό Ίουλιανός, έπειδή ζητούσε να τους πάρη τή Φλωρεντία, που τήν ζήσουςαζαν αυτοί. Γι' αυτό, ό άνεμιός του πάπα άποφάσισε νιά μέρα νά ξεμπερδέη μία και καλή μαζί τους. Κ' έβαλε τους μπράβους του να τους σκοτώσουν—μέσα στην εκκλησία του Βατικανού!... Οι άργυρώνητοι δολοφόνοι προσπάθησαν νά εκτελέσουν μ' εύσυνείδηση τή έντολή που τούς άνέθεσε ό κύριός τους. Μά ή άσποαλή τους άπέτυχε ως ένα σημείο: Σκότωσαν τόν ήμερο και φίλησχο Ίουλιανό και τραυμάτισαν μονάχα τόν σατανικό και μηρίκακο Λαυρέντιο! Όταν ο Ίερώνυμος έμαθε πως ό Λαυρέντιος κατώρρωσε νά γλυτώση, έγινε έξαλλος από τό θυμό του και διέταξε ν' άπαγογιώσουν τούς άνίκανους μισοφόρους του!

Μετά τό εγκλημα αυτό, έπακολούθησαν και πολλά άλλα εγκλήματα, χωρίς λόγο και άφορμή.

Ο άνειψιδ του πάπα έσπερνε γύρω του τόν δλεθρο και τήν καταστροφή, νομιζοντας πως μ' αυτό τό μέσον θά μπορούσε νά στερεώση καλύτερα τήν ζήσουσία του και τό θρόνο του που στηριζότανε πάνω σέ πτώματα...

Και ό Ίερώνυμος μετεβλήθη πειά σέ πραγματικό τυράνο και τρομοκράτη τής Ρώμης. Κατά θάθος, όμως, ό ίδιος ήταν περισσότερο τρομοκρατημένος και από τούς «ήπικούς» του. Ήταν θρασύς, σκληρός απάνθρωπος απέναντι τών άνιοχώρων—μά φοβότανε νά τους άντικρίση έστω και από μακριά. Μπορούσε νά δώσει διαταγή νά ριζούν στή φυλακή τριακόσιους μαζί οικογενειάρχες, έπειδή δέν πληρώσανε φόρους. Όταν, όμως, έβλεπε τό δράμα, έστω κ' ένα από τά θύματά του, έτρεμε όλόκληρος από τό φόβο του. Τό προαίσθημα ότι θά πέβαινε από θιαιο θάνατο, τόν έκανε νά μη θρσικη ούτε στιγμή ήσυχία!

Μιά μέρα, μία μεγάλη έπιτροπή πολιτών τής Ρώμης, ζήτησε νά παρουσιασθή στόν πάπα, γιά νά του κάνει παράπονα γιά όλα τά εγκλήματα που διέπραξε ό άνειψιδός του. Τήν έπιτροπή αυτή τήν δέχτηκε ό ίδιος ό Ίερώνυμος, ό όποιος αφού έβρισε χυδαίωτα τούς άξιουσάσαστους πολίτες, δέν τούς φοβότανε, έβλεπε, έπειδή περιστοιχιζότανε από τούς σωματοφύλακές του!—τους έβιδε, λέγοντας:

—Δέν είδαν τίποτε ακόμη τά μάτια σας! Στό μέλλον, θά είμαι πιο άυστηρός μαζί σας!...

Και ό Ίερώνυμος, μεθυσμένος από τήν ισχύ του, φαντάστηκε πως ήταν ό απόλυτος άρχων όχι μονάχα τής Ρώμης, αλλά και όλόκληρης τής Ιταλίας. Έκανε μόνος του διαπραγματεύσεις μέ διάφορες ζένες δυνάμεις, λογάριζε ν' αγοράση τήν πόλι Φεράρα, σκέφτηκε στά σούβρα νά εκθρονίση τήν δυναστεία τών Άραγιώνων από τή

Νεάπολι και νά γίνη βασιλεύς αυτός, ό γιουός τών ψαράδων!...

Τό πιο έξωφρενικό σ' όλην αυτήν τήν άπίστευτη ιστορία ένε, ότι ό θεός του, ό πάπας Σίξτος, τού όποιο τό μυαλό είχε θολώσει από τήν ήλικία και από τίς υπερβολικές καταχρήσεις, τό πίστεψε και ό ίδιος πως ό Ίερώνυμος ήταν μέγας στρατηλάτης. Τού παρεχώρησε λοιπόν ένα μισθοφορικό στράτευμα και τόν έβαλε νά εκστρατεύη κατά τής Νεαπόλεως! Τήν τελευταία όμως στιγμή, ό άνειψιδός του άνεμέτρησε τούς κινδύνους που θά διέτρεχε σ' αυτή τήν εκστρατεία και, άντί νά τεθή επί κεφαλής τού στρατού του, τόν έστειλε χωρίς άρχηγό στή Νεάπολι κ' έκείνης κρύφτηκε στο άνάκτορό του! Τό αποτέλεσμα ήταν νά κατατροπώσουν οι Ναπολιτάνοι τ' άνυθέρηνα στρατεύματα του Ίερώνυμου και νά απειλήσουν νά καταλάβουν και αυτή τή Ρώμη. Στό μεταξύ, ό «στρατηλάτης», όγυρωμένος καλά στο καταφυγίο του, περνούσε εύχάριστα τίς μέρες του, πίνοντας και διασκεδαζοντας και άδιαφορώντας άν θά καταστραφή τό σμπάν!

Τότε ό πάπας Σίξτος κατάλαβε, επί τέλους, τί γκάφα είχε κάνει αναθέτοντας στο δειλό Ίερώνυμο τήν άρχηγία ενός στρατού. Μισώσε τότε τόν διαβόητο Μαλατέστα, τόν τυράνο του Ρίμινι—τό σκληρόκαρδο και τερατομόρφο άνθρωπο που άπό τρυφερό νιά θλιβερό δόξα σκότωνότανε τήν γυναίκα του, τήν θρηλική Φραντζέσκα νιά Ρίμινι, και τόν αδελφό του, έπειδή είχαν άνομες σχέσεις—και τό μετεβίβαζε τήν άρχηγία τού στρατού.

Ο Μαλατέστα όρμησε σάν άνεμισοτρόβιλος κατά τών Ναπολιτάνων, σαρώνοντας κάθε εμπόδιο τό πέρασμά του. Μέ τήν πρώτη μάχη τού έβωσε μέ τόν έχθρό, τόν άνάγκασε νά διαλυθή, νά διασκορπισθή, άφίνοντας στο πεδίο δυό χιλιάδες νεκρούς! Ο Ίερώνυμος—ήταν νικητής!.. Μά όταν γύρισε στή Ρώμη, όταν είδε πως ό λαός έπιφρονήσεν τόν Μαλατέστα—τόν πραγματικό, άλλωστε, νικητή—περισσότερο απ' αυτόν, άρχισε νά φοβάται σουσαρά μήπως γάση τήν δημοτικότητα του. Τό αποτέλεσμα ήταν...νά πεθάνη ο Μαλατέστα ύστερ' από δυό ήβδομάδες, από μία μυστηριώδη και άνεξηγήτη νόσο—άπό τήν ίδια νόσο που πέθανε και ό Πέτρος, ό αδελφός του Ίερώνυμου!... Ο άνειψιδός του πάπα δέν όπισθοχωρούσε μπρός σέ τίποτα προκειμένου ν' άπαλλαγεί από ένα έννοχλικό πρόσωπο!

Κ' έτσι, ό Ίερώνυμος δέν φοβότανε πειά κανένα μήπως τού σκιάσει τή δόξα. Καμιά δύναμις δέν μπορούσε πειά νά τόν συγκρατήσει στόν κατήφορο τού εγκλήματός. Όλοι οι έχθροι του, όλοι όσοι ήσαν έστω κ' ένα κακό λόγο γι' αυτόν, ή δολοφονήθηκαν από τούς μπράβους του ή άναγκάστηκαν νά εκπατρισθούν γιά νά γλυτώσουν τήν εκδίκησή του.

***

Έφτασε, όμως, μία μέρα κατά τήν όποία οι κάτοικοι τής Ρώμης κατάλαβαν ότι είχαν μετεβλήθη σ' άνδράποδα τού Ίερώνυμου Ριάριο και ότι έτρεπε νά έπαυσασστησουν γιά ν' άπαλλαγούν από τήν τυραννία του.

Η μέρα αυτή ήταν ή έπομένη τού θανάτου του πάπα Σίξτου, που πέθανε από λύσσα. Ο Ίερώνυμος είχε χάσει έτσι τόν μοναδικό προστάτη του, τό κυριώτερο στήριγμά του. Είθε, έσφακικά, όλους τούς φίλους του—τούς άνθρώπους, τουλγάσιον, τούν όποκρινόντουσαν ότι τόν αγαπούσαν και τόν έκτιμούσαν—ν' άπομακρύνονταν από κοντά του, νά τόν άφίνουν μόνο, σάν νά προαιθανόντουσαν τί μόπρα θά ξεσπούσε σέ λίγο πάνω από τό κεφάλι του...

Ο Ίερώνυμος κατάλαβε πως τό όστρο του είχε δύσει. Μονάχα έχθρος έβλεπε πειά τριγύρω του, έτοιμούς νά όρμήσουν ενάντιου του και νά τόν καταπαράξουν. Και ό τρόμος του στάθηκε τόσο μεγάλος, ώστε άντί νά φροντίση, έστω και μ' ελάχιστες έλλείψεις έπιτυχίας, νά κρατηθή στήν άρχή, ν' άντιμετωπίση τούς αντίπαλους του, προτίμησε νά έγκαταλείψη τόν άγώνα και νά πάη νά κρυφθή σ' ένα από τά άμέτρητα όγυρά φροριά σ' ένα που είχε μέσα στή Ρώμη!

Στις δύσκολες αυτές στιγμές, ή γυναίκα του ή Κατερίνα προσπάθησε νά τόν έμψυχώση, νά τού δώσει θάρρος και δύναμη... Μά ό Ίερώνυμος ήταν τόσο τρομοκρατημένος, ώστε ούτε καν περνούσε από τό μυαλό του ή σκέψη ότι θά μπορούσε νά τά βάλη μέ τούς

ΤΑ ΦΡΟΥΤΑ ΣΑΣ

ΤΟ ΠΕΠΟΝΙ

"Ένα από τα πιο έκλεκτα όπωρικά που θα βρουν σε λίγο, είναι και το πεπόνι.

Οι τρομερότεροι λοιπόν πεπονοφάγοι του κόσμου, είναι οι Πέρσαι, στους οποίους άλλωστε χρωστούμε, έμεις οι Ευρωπαίοι, τη γνώση αυτού του υπέροχου όπωρικού. 'Απ' τους Ευρωπαίους, οι μεγαλύτεροι πεπονοφάγοι είναι οι Ναπολιτάνοι, οι οποίοι, ήταν είναι η εποχή του πεπονιού, τρώνε πρωί, μεσημέρι και βράδυ δύο-τρεις τουλάχιστον φέτες ο καθένας!...

"Ένας 'Ιταλός βαρώνος, ο ντε Κάγκκαλε, κατά το 1803, δέν έφαγε τίποτ' άλλο δλόκληρο το χρόνο αυτόν, παρά μονάχα πεπόνι και ψωμί! Πριν απ' αυτόν, ο Πάπας Κλήμης ο Ε', πέθανε από στομαγαλία, που προήλθε από την κατάχρησι πεπονοφαγίας!

Ο 'Ερρίκος ο Α', ένας απ' τους διασημότερους φαγάδες της εποχής του, τρελλανόταν για το πεπόνι κι έτσι γίνικε αϊτία να γραφή ένα υπέροχο ποίημα για την πεπονοφαγία του, από κάποιον ανώνυμο ποιητή.

Ο Λουδοβίκος ο ΙΑ', έτρωγε το πεπόνι... ψημένο και με διάφορες σάλτσες, τη συνταγή των οποίων γράφει ή κ. Σεβίνι στις επιστολές που έστειλε στην κόρη της. Πριν ένα αϊώνα, το πεπόνι το τρώγανε στην 'Ισπανία μαζί με φράουλες και με καλό κρασί, τά οποία βάζανε μέσα στο πεπόνι, ένα μήνα πριν το φάνε, από μία τρύπα που του κάνανε.

Ο περίφημος γιατρός του 'Ερρίκου Δ' 'Ιάκωβος Πόνς, έγραψε έργο δλόκληρο για το πεπόνι, στο όποιο εξέτασε όλα τά υπέρ και τά κατά της πεπονοφαγίας

Στην 'Αγγλία, το πεπόνι υπήρξε κάποτε το όπωρικό της μόδας και της άριστοκρατίας κι ήταν τότε πανάκριβο.

Στην 'Αμερική, το πεπόνι είναι στόλισμα του τραπέζιου. Ση χώρα αυτή ηλίσιτα, οι γεωπόνι επέτυχαν άριστογρηματικές ποικιλίες του φρούτου αυτού. Τά υπέροχα αυτά πεπόνια τα πληρώνουν οι βασιλείς των πετρελαίων και των σαλαμιών με ισόβαρο χρυσάφι.

Στην 'Ελλάδα, το πεπόνι είναι για όλον τον κοσμάκη, το τρώμε απλήτως κι είναι ζήτημα αν πέθανε κανείς έξ αιτίας του, γιατί το τρώμε πάντα, πίνοντας και κανένα ποτηράκι κερχμπαρένιο ρετσίνατο, που δέν τώγε, καθώς απέδειξε το θλιβερό τέλος του, ο Κλήμης ο Ε'. Μ' άλλα λόγια, «πέπανε πάθος πέφικεν, άνευ άκράτου οϊνου!»

έχθρου του...

Μέσα σε λίγες μέρες, ο 'Ιερώνυμος Ριάριο, ο άνθρωπος που κυβέρησε επί τόσα χρόνια σαν τύραννος την 'Ιταλία, είχε μεταβληθή σε κουρέλλι, σε φάντασμα του έαυτου του!...

Ο τύραννος της Ρώμης πέθανε από τά χέρια εκείνων άκριθώς, στους οποίους είχε άπόλυτη έμπιστοσύνη. Και αυτοί ήσαν οι άδελφοί "Ορσι, δυο εύγενεις που είχαν δη πολλά καλά από τον 'Ιερώνυμο. Μά οι έχθροι του Ριάριο κατόρθωσαν να τους παρασούουν με το μέρος τους και τά τους πείσουν ότι θα προέφεραν άνεκτίμητη ύπηρεσια στην πατρίδα, αν σκόταναν το λαομίσητο τύρανο...

Μιά νύχτα, λοιπόν, οι άδελφοί "Ορσι μήκανε στην κρεββατοκάμαρα του 'Ιερωνύμου. "Όταν εκείνος άκουσε θόρυβο βημάτων, τινάχτηκε τρομαγμένος από το κρεβάτι του. Μόλις, όμως, είδε τους δυο πιστούς φίλους του, χαμογέλασε.

—Τι νεώτερα μου φέρνεται; τους ρώτησε. "Εκείνοι, χωρίς να του άποκριθούν, χύμησαν άπάνω του και άρχισαν να βυθίζουν τά σπιλέτα τους στο σώμα του. Δέκα δλόκληρα λεπτά του τρυπούσαν με μανία τις σάρκες! Και όταν στο τέλος πέτανε το πτώμα του από το παράθυρο, για να το παραλάβουν οι άλλοι συνωμότες που περίμεναν στο δρόμο, το σώμα του 'Ιερωνύμου Ριάριο είχε μεταβληθή σ' ένα κομμάτι κρέας, γεμάτο βαθείες τρύπες!...

Αυτό υπήρξε το δραματικό τέλος του μεγάλου αυτού τυχοδιώκτη, ο οποίος άρχισε το σταδί του από δημόσιος γραφέας, για να γίνει, κατόπιν, άπόλυτος άρχων δλόκληρης της 'Ιταλίας!...

ΓΝΩΜΙΚΑ, ΣΚΕΦΕΙΣ, ΛΕΙΟΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

"Η έξιστάδα των περισσότερών γυναικών χρησιμεύει στο να δεινωθή την τρέλλα τους, παρά τη φρονιμάδα τους. Β. Ούγκο

Γιά να σ' αγαπούν όλοι, πρέπει να παύνης τους άνδρες όπως είναι και τις γυναίκες όπως θέλουν να είναι. Γαλ. Παρολιμία

"Ο έρωτας, ο οποίος είναι τόσο πανίσχυρος, ώστε να σπάη κάθε γαλιναίρι και να ληδή άπάνω από κάθε έπιστομο, πεταίνε, ωστόσο, από ένα χαμογεριστό!...

Σ' ένα πνευματώδη άνδρα ταριζεί μάλλον μία γυναίκα με καρδιά, γιατί είναι πολλά δύο μεγάλα πνεύματα μέσα σ' ένα σώμα. Άλφρ. Γκιζινών

"Ο Θεός, του οποίου τη μεγάλη προνοητικότητα διακρίνουμε σε κάθε δημοσίγημά του, δέν έδωσε γένια στις γυναίκες, γιατί οι κορρές — καθώς θα τις έβριζαν — θα τις πετσώθωναν, δεδωμένου ότι και ή άγαθότερες απ' αυτές είναι αδύνατον να μείνουν σωτηρές κι αμάρτες, τόσο διάστημα, όσο θα χραιζόταν για το έρώσιμά τους. Άλέξ. Δουμάς

Στη ζήλεια υπάρχει περισσότερη φιλαντία από έξισνιη που υπάρχει στον έρωτα. Ντιέλα Ροσεφορζο

"Η ζήλεια μπορεί να ντροπάει μια λεπταίσθητη γυναίκα, ωστόσο όμως είναι πάντα ο άπαισιότατος τρόπος για να πεισθή ότι ο άγαπημένος της της είναι πραγματικά άφοσιωμένος. Βέρλ Σταντιάλ

Το κάθε τί στον έρωτα είναι αστασιώδης. "Αν θέλεις να βιάσει μια γυναίκα, τότε στον έρωτα, θα τον δητε να μαριάζονη, να πεθαίνη. Ρζαίτε

Το ν' αγαπούν χωρίς ν' άναγκασιώθη, είναι μεγάλο, υπέροχο. "Υαίσιμη σ' αυτό ένα δέλητρο γλαυκώτιο και βαθύτατο, που το αισθάνεται κανείς όταν σκέπτεται το πρόσωπο και άδωμαρσί γ' αυτό. Θ. Γκιζιτέ

Το μεγαλύτερο κακό, που μπορεί να κάνει στη γυναίκα, είναι να της αποσείσης με την έξοψη πολύ καλό. Μοντεπλέν

"Η γυναίκα είναι ένα πλάσμα, που νύνηται, φλεσιεί και γόνεται!... Πάλ δέ Κοζ

"Η άωροφη γυναίκα ίκανοποιεί τά μάτια μας και ή ένάρετη την καρδιά μας. Η πρώτη είναι πολιτικό πετάδι, ή δεύτερη δλόκληρος θησαυρός. Μ. Ναπολιέων

Οι μόνες της άνθρωπότητος είναι οι άνδρες και τά νεύρα ή γυναίκες. Μπρφόν

"Η γυναίκα μονάχα πόνους μπορεί να χαρίη στον άνδρα, αλλά τόσο γλυκούς πόνους!... Π. Βεργλάν

"Αν δέν θέλεις να γροειοτασιώθης, κίτταξε τ' όλογα με μάτι νέου ανθρωπότη και τις γυναίκες με μάτι γένου. Τεργζ. Παρολιμία

"Ο έρωτας είναι γυός της φτώχειας και του πλούτου. Της φτώχειας, γιατί ζητεί λάντοτε, και του πλούτου, γιατί είναι άστατος. Πλάτων

"Ο έρωτας είναι μια άφοσιωη άπειρη και μια θυσία παντοεινή στην ψυχή που αγαπούνε. Σαίξπηρ

Είνε αδύνατον ν' αγαπίση μια γυναίκα έναν άνδρα πνευματώδ' καλύτερο της, γιατί πραγματική άγάπη δίχως σεβασμό και θαυμασμό, δέν υπάρχει. Γεωργία Σάνδη

"Όταν αγαπάς πραγματικά μια γυναίκα, δέν την κοιλαζεύεις. Β. Ούγκο

"Όταν μια γυναίκα προσφέρει δύο φορές την ήμερα τ' όνομα ενός άνδρος, δικαιοσύνη ν' αμψιβάλλη κανείς για τη φειά του αισθίματος που τρέφει προς τον άνδρα αυτόν. "Αλλά, όταν το προσφέρει τρεις φορές... "Ω! ό!... Μπαλζάκ

"Όταν πρωτοσινανθηθούν δύο νεαρές γυναίκες, ζητούν πρώτα — πρώτα να βρουν ή μια στην άλλη κάτι το γελοίο. Κα Ντε Μονταίνιέ